

Nr. 8

2. september 1941.

UTDRAG AV ET PRIVATBREV.

Du spør hvad jeg mener om krigens varighet o.s.v. Alt i denne forbindelse blir naturligvis mer og mindre gjettverk, - krigen kan for så vidt vare fra en uke til et år til, men det rette blir nok noe mellom de to ytterlighetene. Mine private gisninger bygger på følgende:

1) Invasjonsplanene mot England er definitivt oppgitt.

Tyskland må anse invasjon som en militær-teknisk umulighet. Den kan ikke bare være utsatt, for chansene må nødvendigvis bli mindre og mindre eftersom tiden går. At det ikke blev noe av invasjonen i sommer, kan heller ikke skyldes noe ønske om å komplettere forsyningene først, for det er ikke større lagre som mangler til et slikt foretagende, en avgjørelse her ville falle temmelig fort (etter all beregning iallfall fortære enn i et russisk felttog)

2) Tyskland innstiller sig altså på en "opslitningskrig".

Men til en slik har de ikke selv ressurser. Det eneste sted innen rekkevidde hvor slike fins (olje, metaller, korn) i en målestokk som betyr noe, er Russland. Følgelig: Tyskland måtte gå løs på Russland. På en måte er det helt logisk, den eneste utvei etter at inngåsjonen er oppgitt.

3) Det er nødvendig for Tyskland å få Russland raskt og forholdsvis uskadt. a) Fordi den britisk-amerikanske krigsproduksjon (fly m.v.) nu (en del) med rasende fart nørmer sig et nivå av helt knusende overlegenhet (toppeffektivitet ventes senest våren-sommeren 1942, men den er livsfarlig for Tyskland lenge før det) b) Fordi russerne m.h.t. mobilisering og overhodet militært er tyskerne underlagte i fart og derfor kunne tenkes utmanøvret på basis av denne faktor, c) Fordi Tyskland ikke har ressurser til en langvarig stillingskrig overfor Russland over en ca. 2500 km. lang front - den vil tappa de allerede altfor reduserte lagre i rasende fart, (når Tyskland i det hele tatt har klart sig så lenge - med olje o.s.v. - er grunnen sikkert at frontene i denne krigen har vært uventet korte og kortvarige, ja i månedsvis har der overhodet - bortsett fra sjø og luft - ikke eksistert tyske kampfronter, mens jeg tror fronten mot Russland alene f.t. krever 1 mill. tonn olje i måneden, for ikke å snakke om alt det andre).

4) Det må ansees som gitt at Tyskland ikke får Russland raskt, billig og uskadt. Det er åbenbart at det var det de gikk etter, "knock out" i første runde". Derpå tyder både det vi hittil har kunnet bringe på det rene om de rent militære disposisjoner (det voldsomme offensive støt i sentrum, mot Moskva - hensikt: å lamme og skape kaos alt för Russland hadde kommet sig på bena) og de tyske skriverier, f.eks. spadoren om Moskvas fall 13. juli, - slikt skriver jo ikke der i gården uten etter instruks fra høyeste hold, og det er klart de må ha tradd på døt sjøl, slike spådommer som ikke går i opfyldelse, er jo meget kjedelige propagandabomber, og må oftevirke meget deprimerende og svekkende for tilliten.

5) Hvordan det videre går i Russland vet jo ingen. Men min mening - ut fra ovenstående - er at Russland har yunnet første gang. Tyskland har ikke oppnådd Knock out i første runde, har ikke oppnådd noe strategisk hovedmål (Moskva etc.), har ennu ikke erobret noe terreng av vesentlig økonomisk betydning (oljen,

metallene og det aller mest av kornlandet ligger østenfor fronten, tildels langt øst: Kautsus, Ural o.s.v., likeså har Russland i de siste 10-12 årene plannmessig også lagt rustningsindustriene østover, av forsvarshensyn. På den annen side har Russland fått tid til å mobilisere og nærejere opp (hvilket er en gigantisk affære for en hær på i alt 10-12 mill.mann, sikkert enmu ikke helt avsluttet), de har, tross alt, mættet få selv tillit p.g.a. resultatene hittil, de er formantlig over (i allfall den verste) faren for noe Quisling-tull (kupp, kuvending og separatfred, hvilket jeg en tid var noe engstelig for - som resultat bl.a. av retretten), de har hatt nerver til å rasere landet bak sig. Til det kommer at Tyskland sikkert har hatt enorme tap av både mennesker og materiell, enton nu 1½ million er ren fantasi eller ikke. Tenk på tyskerne sitt somt offensive strategi, den hensynsløse innsatsen uten tanke på omkostningene (en strategi som hittil jo har vist sig meget vellykket) og husk så på at de tross dette i de siste 3-4 uker i allfall bare har avansert meget langtsomt eller slett ikke. Vær sikker på at de aldri har latt sig sinke eller stanse før avdelingene så å si var utslettet. -- De var jo - mer enn noensinne - ute etter knock out, i kappløp med timeglasset. Slik kostor. Kanskje mer enn vi er villige til å tro i første omgang. Og det er helt riktig hvad du skrev i siste brev, at tap av 1/8del av mannskapene kan bety 1/4del - 1/3del i slagkraft. Slik alt ligger an, har tyskerne sikkert satt inn elite-tropper som støttetropper i de viktigste avsnittene (der det har gått mest hett for sig), og spesialister: tank-folk, fallskjermjeger o.s.v. Husk Verdun forrige gang: Tyskerne stanget forgjeves der i 7 uker og mistet 6-700 000 mann - men det viktigste var at disse 6-700 000 var selve blomsten av de daværende tyske armé, de fysisk best utrustede og best trenede og trimmende av troppe. Kanskje var det der Tyskland egentlig tapte forrige verdenskrig.

Men må også - etter hvad vi ventet efter Finlandskrigen - si at russerne har overrasket positivt, sammenlign f.eks. deras motstand med franskmannenes. Det stikker vel i at de (russerne) har sin store styrke i defensiven, der kommer soldatmateriellets trehet og utholdenhets til sin rett (det viste sig også i Finland, de avdelinger som var avskåret der, overgav sig praktisk talt aldri, enda flesteparten av folkene etterhvert sultet og frös ihjel (kfr. Mørnes bok: "Årens vinter"). Til innviklede angrepsoperasjoner er de vel derimot mindre skikket.

Russerne må også ha hatt bedre utrustning enn vestmaktene ifjor (kfr. Maurois) og ledelsen har samme hensynsløshet som den tyske, kapitulerer bl.a. ikke fort for å spare menneskeliv. Og husk den ting: at Russland nu har den tallmessige overlegenhet på sin (hundrekerne oppir for Russland 10-12, for Tyskland 5-6 mill.mann, det stemmer også med folketallene, dessuten tenk på hvad Tyskland hittil har tapt og har bundet i alle de besatte land. Det opveier vel i allfall hvad Russland må ha i Øst-Sibir). Allerede det tallmessige forhold - og at det er Tyskland som må føre den kostbareste krig: angrepsskrigen - skulle opveie en god del av Tysklands overlegenhet når det gjelder materiell, utdannelse og (særlig) stabsarbeid. Når det gjelder forsyningene, er vel forholdet nesten like meget i russisk favor (olje, olje, olje). Uten at jeg tør spå noe, skulle derfor Russland ha ganske bra kort på hånden for de kommende ukene og månedene. Det eneste som er nødvendig er at de bevarer sin her som en virkelig kampdyktig faktor over hele fronten, slik at Tyskerne i allfall ikke får noen slutt på det - og at ikke for viktige deler av Russland, økonomisk sett, faller i Tysklands hender, i allfall ikke noendlunde uskadte. Om Russland fortsatt må vike endel, spiller ingen særlig rolle, bare sugepumpen på Tysklands ressurser er i full swing hele tiden. Moskvas eventuelle fall er ikke noe avgjørende f.eks..

6) Hvad de andre får tap angår, later det jo til at luft- og sjøkrigen i vest utviller sig så bra som en kan vente det, særlig bombingen av Tysklands industriarbeidere vil i det lange løp bli meget viktig, også påkjenningen for sivilbefolkningen. U.S.A. er så bra som det kan forlanges. - Hvad Østen angår, mener jeg det er underordnet hvad Japan gjør i sør, enten det nu blir krig av det eller ikke, hovedsaken nu er Russland, at det ikke blir angrepet i ryggen (men i tilfelle ville det vel trekke U.S.A. aktivt med?) Å få Japane ut av Indochina m.v. blir det alltid en råd med øfterpå, som Størmarktene tvang det ut av China i 1921, da de igjen (etter 1914-18) hadde fått handene frie.

Som konklusjon følgende:

Tyskland har alt taft krigen etterat det er oppgitt invasjonen av England. Noen utmattelseskrig mot fiender som behersker havene, storparten av verdens råstoffor og industrikapasitet, vil aldrig føre frem. Selvom Tyskland skulle kunne slite sig frem til en erobring av Russland, vil det bli for sent å få swing på sekene der borte. Senest til våren vil Tyskland bli formelig kvalt i britisk-amerikanske fly - titusener av dem, tenk på det. ---- (På den annen side: den amerikanske industri kan ikke bombes) Og dessuten ville en (høyst) eventuell erobring av Russland, på samme manér som hittil, gjøre soiørhavet like utmattet som den tapende part.

Spørsmålet er derfor bare: Hør vil det briste i Tyskland? Jeg tror ikke det er mange nok der som gjør sig ovennevnte refleksjoner til at det kan bli overveitung av det. Og der fins jo ingen organisert opposisjon i Tyskland, ikke noe alternativ som åpenbart byr sig frem til det nuværende system. Det næste eksisterende makt-sentrum er generalstabben (plus embetsmann m.v.) Den kan gjøre slutt på det når som helst. Skjer ikke det, må det hele komme spontant, nedenfra: Oplösning, kaos, sammenbrudd. Det avhenger ikke av hvordan forsyningssituasjonen virkelig er før de brede lag, av bombingens virkninger, av hele krigstrettetheten. Den første virkelige militære motgang kan utlöse det: at man skjönner - det er helt stopp i Russland (for ikke å snakke om eventuelt omslag der), at Norge blev erobret tilbake, at Italia sprakk o.l.

Russland er vel det nest nærliggende. Holdes russerne hvad de lover, fortsetter de (om ikke mer) så bare omrent som de har begynt, tror jeg faktisk ikke Tyskland kan holde det gående i samme stil som nu mere enn et par måneder til. Jeg tror både olje-, materiell- og menneskeforbruket er for voldsomt til det. Husk: det var i Russland tyskerne skulle skaffe sig forsyninger. Og slårter de av, stopper det hele op, er det kvelden. Stillingsskrig, på stedet, er umulig for Tyskland på den veldige fronten. Og det mot vinteren, r u s s i s k winter. ---

Altså: hvis russerne er still going like strong som nu, väger jeg et tipp: ca. september/oktober, eller skal vi for sikkerhets skyld si: oktober/november.

Går det galt med russerne, er det likevel et stort spørsmål om den indre front i Tyskland holder vinteren over. Det vil avhenge av hvor mygt Tyskland kan få ut av Russland i første omgang, og hvor fort de kan få det, n.a.o. av ødeleggelsene og organisasjonsvanskene i Russland. En seier i øst vil selvsagt stimulere veldig, men følges den ikke noenlunde snart av virkelig beiring i forsyningene, kan glassen snart gå av den. Det kan vanskelig tenkes at Tyskland får tak i noe videre av årets avling i Russland, den blir ødelagt etterhvert som russerne trekker seg tilbake. Og kan det tenkes at de får olje - og metallindustrien uskadet (I 1917 tok det 8 måneder før de fikk igang oljekilden i Romania igjen etter ødeleggelsen) Jeg tror selv en seier i Russland vanskelig skal kunne klare å holde spillet gående mer enn til midtvinters - det er selvsagt mulig at det kan holde

vinteren over - men husk hvordan bombinen nu utover vil øke med aksollerende hurtighet, og tenk når taplistene fra feltteget i Russland begynner å nå familjene før alvor.

Av ting ved siden av Russland som kan gi støtet til avgjørelsen, er naturligvis en direkte amerikansk krigserklæring til Tyskland, den ville - tross alt - være en alvorlig psykologisk faktor. Og som nevnt: et italiensk sør-ibrudd. Men Italia får vel ikke lov å bryte sammen. De må vel i tilfelle ta en "indre" krig med tyskerne først.

Så er det Norge. Alt i alt tror jeg det er mer enn 50% chans for at engelskmennene gjør invasjon her, når netterne begynner å bli mørkere før alvor (d.v.s. nok så snart). Jeg tror det fordi:

1) Russerne ønsker (forlanger kanskje) at Tyskland skal få en front i ryggen. Britene føler sig vel imidlertid neppe ennu sterke nok til lands til å gi løs på kontinentet. Kompromiss: Norge - som militært så å si kan gjøres til en øy, forutsett at engelskmennene (foruten sjøen) også kan beherske luften så noenlunde her. De tyske tropper som nu er i landet er neppe nok til å klare å holde det.

2) Gjenerobringen av Norge vil si et stort pretisjetap for Tyskland - sterk moralisk virkning.

3) England har nu - når invasionsfarens, i allfall for måneder, er 100% utelukket p.g.a. Russland - overflod av ledige og for en stor del meget velutdannede tropper (plus materiell).

4) Begivenheter i Finnland m.v. kan også rent direkte lette trykket på russernes nordlige flanke.

5) Frigjöringen av de - vesentlig kanadiske og norske troppe-styrker som holdt Island, teknisk sett U.S.A.'s besettelse av øya, altså tropper særlig vel stilt til for feltteg i Norge. Og hvad vits var det ellers i den amerikanske besettelsen? Amerikanske interesser er like godt trygget ved britisk son ved egen besettelse. Og hvad skal England med flere folk hjemme (de har vel 2-3 mill. mann under våben) etterat russekriegen her eliminert invasionsfarene?

...6) Tyskernes forholdsregler her - et så drastisk skritt som det med radioene - tyder på mer enn bare alminnelig forutseenhets.

Nåja - vi kan naturligvis her også bare gjette. Skjer noe, så skjer det vel i løpet av september, senest begynnelsen av oktober, mens man er sikker på at Tyskland ennu har henderne fulle i Russland.

A propos Tysklands svakhet: Hess: Ikke fordi jeg tror han (på det tidspunkt) ventet sarlig sammenbrudd og ville bringe sig i sinkehet av den grunn. Men heller ikke tror jeg han reiste for å forhandle om fred på bakgrunn av Tysklands nye krig mot bolsjevikene. De ville de valgt en bokvarmre og ufarligere måte å bringe ham på tallefot med dom enn å fly i tysk fly alene inn over England og komme ut i fallskjerm - dessuten: den psykologiske virkning, det alle mennesker måtte tenke om reisen. Nei, det eneste jeg synes passer med kjennsgjerningene er at det var en flukt fordi Hess hadde konspirert og Gestapo var han på sporet. Men når Hitlers nærmeste politiske venn, hans personlige stedfortreder, konspirerer mot ham, kan han i allfall ikke tro på tysk seier. (De satt han jo på flosket) Og at det var kommet så langt i mai at ting hadde lekket ut, tyder på at han ikke trodde det kunne gå bra særlig lenge. Og herr Hess har hatt insida informasjon var sikker